4e Jaargang No. 9 Zaterdag 26 November 1910

DE TRIBUNE

Redactieadres: D. J. WIJNKOOP, Laing's Nekstraat 33 Amsterdam.

SOC.DEM.WEEKBLAD

Administratieadres: J. C. CETON, Wijttenbachstraat 13 Amsterdam.

- VERSCHIJNT ELKEN ZATERDAG. -
Abonnementsprijs bij vooruitbetaling 40 cent per 3 mnd. Buitenland 65 ct. Losse nummers 3 ct. —
Advertentiën per regel 15 cent. Bij abonnementen speciaal tarief. —

Orgaan van de Soc.-Dem. Partij

Redactie: J. C. CETON, H. GORTER, W. v. RAVESTEIJN Jr. en D. J. WIJNKOOP.

INHOUD: Onmacht. — Tolstoj. — De Papendrechtsche zaak: I. Klassewetenschap. — De weg naar den afgrond. — Uit het Buitenland: Engeland, De Vereenigde Staten. — De Kiesrechtstrijd. — De Maastrichtsche Vakbeweging. — Ekonomische Kroniek: Het duurder worden der levensmiddelen. — Korrespondentie. — Van de Afdeelingen. — Verantwoording. — Advertentiën.

Onmacht.

Zoo ooit dan is thans de volkomen onmacht van de politiek der Arbeiderspartij gebleken. Zòò als je in een dood paard ook geen zier leven meer kunt krijgen, zòò levenloos was ook de rede door Troelstra bij de Algemeene Beschouwingen over de Staatsbegrooting dit jaar gehouden.

Het zij verre van ons de persoon van Troelstra hiervoor aansprakelijk te stellen. Hij is levend genoeg, en als het tegen de Marxisten gaat instee van de kapitalisten, dan is hij ondanks zijn vijftig jaren nog wàt mans.

Ook kunnen we dit jaar niet, zooals andere jaren wel eens, zeggen: Troelstra gaat tegen de bedoelingen, althans tegen de uitgesproken opdracht van zijn partij in, als hij direkt de kompronissen met de burgerpartijen in zijn begrootingsspeech voorop stelt. Na het Kongres van Leeuwarden moeten we erkennen: de leider blijft geheel in de lijn van zijn partij, als hij evengoed als de politici der burgerpartijen over beginselen reeds verre heen is, of zooals hij het zelf noemt „in praktischen zin voor die heeren (Borgesius en zijn vrienden werden bedoeld) niet wil onderdoen".

Inderdaad, praktische zin! Tr. verweerde zich er tegen, dat hij verleden jaar bedoelde te zeggen, „dat, als de Regeering met een verplichte pensioenverzekering komt, waarbij dan voor de laagste loonen de premiën door den Staat worden betaald, hij dan vòòr een dergelijke wet zou stemmen". Hij zou „de strijd voor Staatspensioneering met overzwakten ijver voortzetten"! Maar dat die strijd een onverzwakt „neen" eischt op elke poging zelfs van de Regeering, om iets anders dan Staatspensioen voor de geheele arbeidersklasse te geven, om dat te begrijpen en te zeggen is hij volgens zijn eigen woorden een „veel te praktisch" staatsman. Maar zijn opdrachtgevers, de arbeiders van de S. D. A. P., waren in hun onmacht te Leeuwarden even „praktisch", en daarmede is de leider gedekt.

Er was een tijd dat ook de arbeiders van de S. D. A. P. van hun leider te hooren kregen, dat de tegenstelling in de maatschappij ging tusschen kapitaal en arbeid. Die tijden zijn lang voorbij. Er was een tijd, dat Tr. den lande kond deed, dat konservatisme en demokratie de aktueele of aktueel wordende tegenstellingen waren. Tegenwoordig heet het zoo: «Wij hebben te rekenen met het geheel», en als we dat doen, dan zien wij «twee stroomingen; èèn die gaat in de richting van uitbreiding van sociale wetgeving en een andere, die gaat in de richting van uitbreiding van militaire maatregelen»! Zòò wordt het proletariaat in den lande ingelicht door zijn propagandist, dien het immers vooral daarvoor naar de Kamer stuurt.

Maar nietwaar als men sterker taal, als men de waarheid sprak, waar bleef dan het weliswaar ongeschreven, maar niettemin elk oogenblik uitkomend verbond met de liberalen? Dat die heeren benevens hun afleggers de vrijzinnig-demokraten, wezenlijke demokraten zijn, dat maak je nu toch geen denkend arbeider meer wijs, maar «strooming in de richting van uitbreiding van sociale wetgeving"! Zaliger kan het al niet, en het heele reformisme stroomt mee van de vakverbond-strijders voor de tienurendag tot de pensioenstrijders à la Borgesius toe. Helaas voor de arbeidersklasse, dat het is: de eeuwige stroom van het zalige niets doen.

Onmacht tot den strijd en onmacht van begrip is het eenige dat duidelijk en luid in Troelstra's rede sprak. Nooit wellicht is een machteloozer speech namens een strijdende arbeidersklasse, en nog wel in het gezicht van den vijand gehouden. Maar we leven dan ook in de dagen van het verkwikkende petitionnement.

WP.

Tolstoj. †

„Heerlijk zijn de electrische verlichting, de telefoon, de tentoonstellingen, de zalen met concerten en voorstellingen, de sigaren en de doosjes lucifers, de bretels en motoren: doch in alle eeuwigheid verdoemd moge dit alles zijn, dit niet alleen, maar ook alle fabrieksproducten in de geheele wereld, wanneer het om deze te vervaardigen, noodig is, dat 99 hondersten der menschen in slavernij leven en bij duizenden in de fabrieken te gronde gaan". (TOLSTOJ).

Tolstoj is den 20 November in een vervallen dorpje van het gouvernement Toela, op de vlucht naar een plaats, waar hij eindelijk rust en volle vrijheid zou vinden voor de beschaving, die hij haatte en die hem kwelde, gestorven.

Met hem verliest de beschaafde menschheid, d. w. z. de menschheid van den Europeeschen cultuurkring, die door de werking van het kapitalisme meer en meer gaat samenvallen met de cultuur der geheele menschheid, een van haar grootste geesten.

En zeker is er, ook en vooral voor de klasse der proletariërs, die geroepen is als erfgename op te treden der huidige beschaving, alle reden zich de beteekenis van den geestesreus voor oogen te stellen, die nu is heengegaan.

De arbeidersklasse moet en kan dat doen, ofschoon of liever juist omdat Tolstoj tot de heftigste vijanden van haar idealen, van haar beschaving heeft behoord.

Zij doet het niet enkel, omdat met Tolstoj een der grootste wellicht de grootste der levende dichters is heengegaan. Ofschoon de klasse, die geroepen is de erfgename te worden der huidige cultuur en die cultuur tot gemeengoed te maken van al wat menschenaanzicht draagt, zeker niet achteloos voorbij kan gaan, wanneer een der grootsten is gestorven op het gebied der literatuur, d. w. z. op het gebied waar met het woord een schoone samenvatting wordt gegeven van het leven.

Zij doet het ook, omdat Tolstoj behalve dichter en literator ook nog een geweldige moreele kracht is geweest, een geweldige aanklager der huidige cultuur.

Tolstoj toch verafschuwde niet slechts alles, wat in het citaat hierboven wordt opgesomd als kort begrip van de stoffelijke veroveringen van de moderne wereld, maar evenzeer het geheel der geestelijke schatten van onzen tijd. Heel de moderne en niet alleen de moderne literatuur, heel de moderne en niet alleen de moderne kunst in engeren zin, al de toonscheppingen van Beethoven zoogoed als Wagner en R. Strauss, het was alles voor hem waardeloos, schadelijk, onecht, ja erger zinneloos en zot, inhoudsloos en geesteloos geworden en weggeworpen. En Tolstoj was al sinds jaren op geestelijk gebied evenzeer teruggekeerd met zijn liefde tot de cultuur van den cultuurloozen, vergelijkenderwijs zonder beschaving voortlevenden Russischen boer als op stoffelijk gebied tot diens klompen en grof hemd. Wel een zonderling gevoel moet het dan ook bij een oogenblik nadenken. nu voor de tallooze burgerlijke schrijvers, kritici en literatoren zijn, den man te verheerlijken, die zoo alles heeft vernietigd en met zijn verachting vervolgde niet alleen, maar ook beredeneerd heeft afgebroken wat zij als het hoogste op aarde stellen.

Maar juist in de verwerping van heel de moderne beschaving ligt voor ons, moderne proletariërs, Tolstoj's eigenaardige kracht en beteekenis, wanneer wij nagaan, hoe hij, de groote literator, tot die negatie van alle cultuur, tot een geestelijk nihilisme, tot een verheffing van den armen, beschavingsloozen moedzjik als menschelijk ideaal is gekomen.

Tolstoj is de grootste dichter geworden eener ondergaande klasse en eener ondergaande beschaving. Geboren in 1828, als lid van de heerschende klasse der Russische maatschappij, die in hoofdzaak nog op de productie voor eigen gebruik in den engen kring van het dorpsorganisme berustte, waar de oude moreele gevoelens, dateerende uit den tijd der vrije productie van de gelijke dorgsgenooten op communistische basis, nog niet waren afgestorven doch over de wereld nog hun laatsten gouden schijn wierpen, heeft hij als jongeling den Krimoorlog meegemaakt, waardoor het oude Rusland van de lijfeigenschap en het gemeenschapijelijk bodembezit in elkaar stortte en heeft hij in de jaren '60 tot '80 de aanpassing van den Russischen despotischen landbouwstaat aan 't moderne kapitalisme meegeleefd. Tolstoj nu is de dichter geworden der ondergaande wereld, van zijn ondergaande klasse, van die oude, eeuwenlang in haar diepten onbewogen maatschappij, welke door de stormen van het kapitalisme tot haar bodem werd beroerd, vertroebeld en in een chaos veranderd. In zijn grootste werken, De Kozakken, Oorlog en Vrede, Anna Karénine, vooral in de eerste twee, heeft hij die oude maatschappij, met haar vaste verhoudingen kunnen verbeelden tot een heldendicht, dat in vele opzichten nog de doorzichtigheid en de helderheid heeft der oude volksheldendichten, van het epos.

Toen brak voor Rusland de aere aan van de verwoesting, die het kapitalisme brengt overal waar het geplant wordt, met geweld, op den bodem eener agrasische maatschappij, overal waar het niet, zooals in West-Europa, door een eeuwenlange, geleidelijke ontwikkeling, zich uit het handwerk ontwikkelt. En wij weten het, terwijl het kapitalisme zelfs in zijn geboortelanden, waar het geleidelijk sinds de 15e eeuw opkomt, namelooze en gruwelijke ellende en ontaarding meebrengt voor de groote massa's, is dit in tien- in honderdvoudige mate het geval in Rusland, waar het als een vreemde plant geïmporteerd werd. En Tolstoj zag niets dan die reusachtige ellende, die verdierlijking, die menschonteerende en verwoestende werking van het kapitalisme. Hij zag, hoe het de boeren, die hij liefhad, degradeerde tot afzichtelijke slaven, hoe het de dronkenschap, de prostitutie, de zedelijke verwildering, de ontaarding, een zoo helsche verdierlijking bracht als voor dien onmogelijk was geweest.

Van een bekend burgerlijk literator, lazen wij dezer dagen, een beschouwing over Tolstoj's dood, waarin hij het in Oorlog en Vrede als een gemis constateert dat: „de korruptie der hooge-wereld in Rusland, welke een aristocraat als Tolstoj toch moest kennen, de walgelijke volksdezen nauwelijks in zijn werk voorkomen". Dit in tegenstelling tot de Balzac, die in zijn werken alle zijden van het leven en der maatschappij heeft belicht. Deze literator weet natuurlijk niet, dat de «walgelijke volkszeden" die hij in Tolstoj's werk mist, geen aangeboren Russische eigenschap zijn maar dat het een zeer reeele macht is geweest, het kapitalisme, dat deze heeft verwekt en dat zelfs de corruptie der hooge wereld in de oude Russische maatschappij voor Tolstoj's oogen tereeht als iets onbeteekenends moest verschijnen vergeleken met de corruptie. die het kapitalisme bracht.

Tolstoj als aristocraat, als landedelman, als dichter van het oude Rusland werd door die ontwikkeling en verwoesting van wat hij als het hoogste en schoonste had gezien, tot vertwijfeling gebracht. Een crisis in zijn leven en zijn denken nam een aanvang, waarbij de vraag:

Hoe te leven en wat te doen zich, als bij alle diep godsdienstig aangelegde naturen met zulk een kracht opdrong, dat zij slechts kon bevredigd worden door zelfvernietiging of een radicale breuk met zijn vroeger leven. Na lange worsteling vond hij als doel den terugkeer naar het oerchristelijke communisme en als weg de moreele zelfvernieuwing van alle menschen, te beginnen met zichzelf, een doel en een weg, dien bij geweldige maatschappelijke crisissen en indien de uitweg naar een hoogere ontwikkeling der maatschappij door individueele of maatschappelijke oorzaken is afgesloten, telkens weer door diepe geesten is gekozen, wanneer zij zich vol afkeer afwenden van een ondergaande maatschappij. Zoo werd Tolstoj in plaats van de groote dichter, die hij geweest was, een moralist, die met ontzagwekkende scherpte, diepe oprechtheid en volle consequentie die beschaving aantastte, van welke hij niets zag, niets kon zien dan de degradeerende werking en die daartegenover een terugkeer tot de niet-cultuur predikte.

Als zoodanig heeft hij een diepen invloed uitgeoefend. Een invloed, niet in dien zin, dat hij aanhangers of volgelingen zou hebben geworven. Tegenover de vreeselijke werkelijkheid van het kapitalisme in verband met het Tsarisme, het despotisme, waren slechts twee mogelijkheden bestaanbaar: strijd of aanpassing. En Tolstoj verwierp beide. Maar doordien hij de huichelachtigheid, de tweeslachtigheid der moderne kapitalistische be-chaving, die berust op uitbuiting, op de ellende, op de oncultuur der groote massa's heeft gestriemd en gegeeseld, heeft hij bijgedragen, indirect, aan den strijd tegen het kapitalisme.

Noch het internationale liberale burgerdom, dat dezen reus bewondert, zooals het alles aangaapt, wat kracht bezit en waarde vertegenwoordigt — en Tolstoj's werken zijn geld waard! —, noch de art'stieke ploerten van alle gading, die nu om den grooten doode wemelen, maar die van het kapitalisme azen, hebben met dezen eerzamen, geweldigen lijder en strijder, die met een wereld onderging, iets te doen. Slechts de arbeidersklasse, dië streeft naar het volle bezit van wat Tolstoj verwierp na het te hebben bezeten, omdat hij het gebouwd wist op de ellende, die streeft naar 't bezit van de beschaving, heeft het recht en den plicht, eerbiedig dezen grooten worstelaar om recht en waarheid te groeten, nu hij ten grave is gedaald.

v. R.

De Papendrechtsche zaak.

I. Klasse-Wetenschap.

Er zijn soms gevallen dat de klassejustitie te ver gaat, niet voor de proletariërs, hun gaat zij tegen het proletariaat altijd te ver, maar ook voor de bourgeoisie. Gevallen waarin de klassegeest er zoo dik op ligt, dat het zelfs den kapitalisten en hun pers te kras wordt.

En te recht. Want wat zou er van den bij het volk toch al slechten naam der klassejustitie overblijven als zelfs voor de kleine burgers en de bezittende klassen onbetwistbaar duidelijk werd, dat zij een klassejustitie is?

Het leger en de politie met de justitie samen zijn de twee Machten waarmee het proletariaat in slavernij gehouden wordt. Vielen deze weg, verdwenen ze, verloren ze hun kracht, in de meeste Europeesche landen zou onmiddellijk de revolutie uitbarsten. Nog onlangs bleek dit in Rusland.

Maar de macht van justitie, politie en leger bestaat voor een groot deel in den idealen schijn dien de bezittende klasse hun geeft. Het Leger wordt beschermd door de Idee der Vaderlandsliefde, Justitie en Politie door de Idee van het Recht.

Er bestaat een abstract Recht; dat wordt door de Justitie behoed. Dat is de ideëele schijn, die zelf de Justitie beschermt.

Machtiger dan wapenmacht is dikwijls de waan. En deze waan beschermt voorloopig den kapitalistischen staat nog beter dan de kanonnen en geweren. Zeer terecht, dus, dat, als die waan gevaar loopt verstoord te worden, door al te groote klassepartijdigheid, alle kapitalistische kranten te hoop loopen en verontwaardigd en verontrust schreeuwen, dat het zoo erg toch niet kan.

Zoo'n geval komt niet dikwijls voor, de justitie kent haar maat, maar als het voorkomt, heeft men in de verontrusting niet een bewijs van liefde voor demokratie of onpartijdigheid bij de burgerlijke pers te zien. Het is slechts de zucht tot zelfbehoud, het behoud van het kapitalisme, die hen zoo doet spreken.

Zulk een geval was de Papendrechtsche zaak, de zaak van Garsthagen, die de politie aanklaagde dat zij hem mishandeld had. De justitie deed *al* te zeer haar best haar handlanger de politie te helpen. Het liep al te veel in den kijker, veel meer dan bij de honderden gewone gevallen, ieder jaar voor alle kapitalistische rechtbanken. Overal sprak men er schande van, openlijk of meer bedekt, dat de justitie in den Haag eerst door negeeren, toen in den Bosch door intimideeren (bang maken), ten slotte in Arnhem door disqualificeeren (ontoerekenbaar verklaren)" de politie trachtte of zou trachten vrij te krijgen.

Voor een enkele maal, voor een enkel geval dacht de bourgeoisie: hier is partijdigheid, hier is geen recht.

* * *

Voor ons, die weten, dat het recht slechts dient voor de bezittende klasse om hun staat te doen bestaan, en dat het recht voor de arbeiders nooit anders dan wreedheid is, — voor ons is die rechtskundige kant der zaak niet buitengewoon belangrijk. In alle socialistische bladen der wereld vindt men elken dag de bewijzen, dat de justitie klassejustitie is en onmenschelijk tegen de arbeiders.

Maar er is aan deze zaak ook voor ons iets belangrijks, dat haar doet uitschijnen tusschen de menigte recht-zaken. De Wetenschap is er bij gemoeid geworden, en deze heeft zich, duidelijker dan gewoonlijk, evenzeer als klasse-instrument laten kennen. Wat toch was het geval?

De justitie zat in een voor haar zeer lastig parket. Er waren zooveel getuigenissen dat er in Papendrecht door de politie geranseld en mishandeld werd, en de publieke opinie was zóó aan den kant der verdediging, dat alleen buitengewone middelen de politie nog schenen te kunnen redden. Maar waar een dergelijk middel te vinden?

Daar schoot plotseling de psychiatrie, het geneeskundig onderzoek der ziel, in de gedachten. Als men eens de getuigen tegen de politie liet onderzoeken, en deze bleken onbetrouwbaar te zijn

Een schitterend denkbeeld! Wel was het middel, schijnt het, nieuw, maar het was, als de geneeskundigen tot die uitkomst kwamen, afdoende.

Men benoemde een commissie van deskundigen: een profetssor: Dr. Jelgersma, een oud-directeur van Meerenberg: Dr. van Deventer, een zenuwarts: Dr. van Erp Taalman Kip.

Maar, zal een eenvoudig arbeider misschien zeggen, namen die heeren, die mannen der Wetenschap, der onpartijdige, boven de maatschappij en den partijstrijd der klassen staande Wetenschap, dat aan? Waren zij tot zulk een onderzoek, in dit geval, te vinden?

Ja, zij namen dat aan! Die heeren wisten wel, natuurlijk, zij hebben het zelf voor de rechtbank erkend, dat, al bleek het, dat *deze getuigen tegen de politie* niet zeer sterk van hoofd waren, dat zij dan toch nog wel de waarheid konden zeggen op dit ééne punt: de zaak Garsthagen, en dat dus, voor dit geval, hun niet sterk zijn van hoofd geen bewijzende kracht had voor de onschuld der politie.

Deze Heeren wisten, natuurlijk, ook heel goed — en als ze het niet wisten, is hun onwetendheid in dit geval, nu zij die verantwoordelijkheid op zich namen, een misdaad, — deze Heeren behoorden in elk geval te weten, welk gebruik de justitie van hun eventueel getuigenis van zwakhoofdigheid der getuigen tegen de politie zou maken.

Maar ondanks dat zij dit wisten, namen zij de opdracht aan om de getuigen tegen de politie psychiatrisch te onderzoeken, ja, zij eischten niet eens dat zij dan ook de menschen van de andere zijde, de veldwachters e. a. zouden onderzoeken om te zien of de onbetrouwbaarheid der getuigen-tegen, misschien werd opgewogen of te niet gedaan door de onbetrouwbaarheid der getuigen-vóór. Zij stemden toe om alleen die getuigen, op hun zielkundige betrouwbaarheid, buiten verband met de geheele zaak, te onderzoeken.

Indien de Wetenschap wezenlijk was wat de Bourgeoisie zegt dat zij is: de boven de klassen staande, de onpartijdige, de niets dan de Waarheid zoekende, — dan hadden deze heeren aan de Justitie moeten antwoorden, dat zij nooit hun getuigenis wilden doen dienen op *deze* wijze in *deze* zaak, en trotsch hadden zij het afgewezen om slechts aan één zijde te hooren.

Maar zij namen aan! De Klasse-Wetenschap schikte zich naar de Klasse-Justitie.

En de Advocaat-Generaal maakte, toen de Wetenschap had bevonden, dat de getuigen tegen de politie door zwakheid van geest onbetrouwbaar waren, daarvan dankbaar gebruik door te eischen Garsthagen, den beschuldiger der politie, wegens ontoerekenbaarheid te ontslaan!

* * *

Natuurlijk beweren wij niet, dat deze deskundigen opzettelijk, bewust, vóór de politie en justitie zijn. Opzettelijk bewust, opzettelijk partijdig noemen wij ook de Justitie niet. De vraag van bewustheid of onbewustheid hangt van den persoon af en is gewoonlijk niet te beoordeelen; bovendien is onbewustheid van eigen klassevooroordeel en klasse-partijdigheid soms veel gevaarlijker dan bewustheid. Wij zeggen slechts, dat men ons niet meer aan moet komen met de Onpartijdigheid der Wetenschap. Zulke flagrante feiten, als de daad dezer Heeren, bewijzen, dat ook zij in de handen der bourgeoisie is een Klasse-Instrument, dat ook hare dienaars de dienaren, de handlangers van hun klasse zijn.

Arme arbeiders! Toen de rechtsgeneeskunde binnenkwam in de rechtzaal heette zij een wapen ook voor u. Zij zou de rechtspraak verzachten door te wijzen op de begrijpelijkheid en vergeefelijkheid van daden, die voortkomen uit een zieke, door de maatschappij zieke ziel.

Maar in de kapitalistische maatschappij, waar alles zich tegen de arbeiders richt, blijkt ook wat hun een zegen moest zijn, een vloek. Nu maakt de Justitie, de vijand van het proletariaat zich van dit wapen meester, en wil de getuigen, die hier optreden voor den proletariër, gek doen verklaren. Het wapen, dat zoogenaamd voor het Proletariaat zou zijn, komt dan weder in de handen van het Kapitaal terecht.

Maar deze Papendrechtsche strafzaak en haar verbinding met de wetenschap maakt, in het rapport der deskundigen, nog andere dingen die voor onze zaak van belang zijn, duidelijk. Hierover een volgend maal.

H. G.

De Weg naar den Afgrond.

> De Communisten zijn dus practisch het meest besliste, *altijd voorwaarts drijvende gedeelte* der arbeiderspartijen aller landen.
>
> *Het communistisch manifest.*

Tot nu toe golden in de Internationale voor alle marxisten bovenstaande regelen voor zoo juist, voor zoo onontbeerlijk bij onze propaganda, dat voorzoover wij ons herinneren, er hieromtrent nooit eenig diepgaand meeningsverschil tusschen marxisten onderling geweest is. Ook de veel besproken en dikwijls ten onrechte gelaakte Engelsche S.D.P. heeft, hoewel niet aangesloten bij de «Labourparty», toch steeds in den geest van het communistisch manifest gehandeld.

Wij marxisten zijn echter geen dogmatici, wij erkennen volkomen, dat de wet der wetten zegt, dat alles betrekkelijk is. Indien dus de voorstanders van de motie den Haag ons duidelijk kunnen maken, dat de toestand in Holland door de voorgenomen petionnementsbeweging van S. D. A. P. en N. V. V. zóó buitengewoon is geworden, dat wij den altijd door ons gevolgden weg, nu voor het eerst, hebben te verlaten; dan zou zelfs het tot nu toe door ons allen zoo gewaardeerde politieke inzicht van de redactie van ons partijorgaan, de partijgenooten niet *mogen* weerhouden geestdriftig voor de motie den Haag te stemmen. Den altijd door ons gevolgden weg, — want ook in Holland hebben wij steeds als vaststaand aangenomen, dat wij *in* de beweging voor onze woorden het gemakkelijkst hoorders vonden. Niet uit vrije wil zijn wij uit de S. D. A. P. gegaan; men heeft ons eruit *gesmeten*; en niemand van ons heeft toen die schanddaad van de arbeiderspartij niet als een ramp voor de nederlandsche arbeidersklasse gevoeld. Wij mogen dus verlangen, dat zij die het niet eens zijn met de houding van het P. B. ons precies zullen uitleggen, waarom *thans* onze propaganda voor de marxistische taktiek bij de arbeiders zooveel meer succes zou hebben, indien wij *buiten* de beweging stonden. En dan mag er wel geconstateerd worden, dat noch in de motie den Haag, noch in de stukken der pgn. Coltof en Mulder, ook maar één feit genoemd wordt, dat den omkeer van onze tot nu toe gevolgde taktiek zou wettigen. — Deze partijgenooten halen allerlei aan (wat bovendien grootendeels reeds vroeger in *De Tribune* gezegd is), om te betoogen, dat de S. D. A. P. de petionnementbeweging beroerd aanpakt, dat het revisionisme zich ook ook hier in een nare gedaante vertoont, steun zoekend bij de burgelijke «democraten», verwarring inplaats van verheldering, twist inplaats van eenheid brengend aan de arbeiders. Maar, zouden wij deze partijgenooten willen vragen, is dit nu iets nieuws? Wie van ons heeft dan ooit van het revisionisme anders verwacht? Heeft men zich dan voorgesteld, dat het revisionisme zich wel eens in een aanneembare gestalte aan ons zal voordoen? De «leiding» van de S. D. A. P. zou dit petitionnement gekozen hebben, om quasi-revolutionair te spreken en echt-liberaal te handelen. Dat is best mogelijk.... Maar is dit nu ook iets nieuws! Is het dan niet reeds openlijk van reformistische zijde gezegd, dat de arbeidersklasse *nog niet* politiek rijp is, om aan de regeering deel te nemen? m. a. w. dat men, zoo lang men nog niet op het kussen kan zitten, de arbeiders met revolutionaire *woorden* moet zoet houden? Waren de Kiesrechtbetoogingen, de Meibetoogingen niet een gelegenheid voor de revisionisten, om met revolutionaire frases te schermen? En zijn wij toen, vol afschuw over zulk gehuichel, uit de beweging weggeloopen? Immers neen! Veeleer was dit geknoei voor ons een aansporing, om onze pogingen de arbeiders de oogen te openen, te verdubbelen. Ook thans moeten we alles in het werk stellen, om te voorkomen dat het plannetje van de »leiding« van de arbeiderspartij mislukt. Eén van tweeën, òf het revolutionaire spreken van de S. D. A. P., aangevuurd door ons optreden doet de beweging de leiders over het hoofd groeien, òf wij dwingen de heeren om ook het gehuichelde revolutionaire spreken op te geven. D. w. z. wij dwingen hen openlijk uit te spreken, dat zij niet vóór het kiesrecht willen *strijden*, omdat zij het van de liberalen denken te *krijgen*. Dan zal het ons gemakkelijker vallen den arbeiders de dwaasheid van deze taktiek te doen inzien; dan dwingen wij de reformisten over feiten en niet, wat zij zoo gaarne willen over futiliteiten, te debatteeren. Men zal bemerkt hebbeu dat het ons thans reeds gelukt is, Troelstra te doen zeggen dat hij het kiesrecht met de hulp van de «democratische» vrijzinnigen denkt te krijgen. Zou het nu geen dwaasheid zijn ons zelf buiten te sluiten, de eventueele resultaten van ons werken zelf te niet te doen, door Troelstra c.s. gelegenheid te geven, zelfs zonder dat hij zijn demogagie te hulp behoeft te roepen, ons bij het proletariaat als een stelletje sectairen verdacht te maken? De politieke invloed die wij reeds nu indirect uitoefenen, zouden wij zelf tot niets terugbrengen?! Partijgenooten dat mag niet gebeuren! Het zou de heeren revisionisten niet dan aangenaam zijn, als wij ons politiek onmogelijk maakten en hun het terrein vrij lieten. De laatste artikelen van Troelstra in «*Het Volk*» spreken een taal, die voor ons duidelijk moest zijn. Het is hem gelukt, «*Het Weekblad*» en Mevrouw Holst uit zijn weg te ruimen. Zijn streven om ook ons moedeloos te maken, om alle socialistische kritiek *uit de beweging zelf* te verwijderen, *mag* hem echter niet gelukken!

Wij moeten daarom voor alles *in* de beweging voor Algemeen Kiesrecht blijven; door onze teekening op het petitionnement scheppen wij de voorwaarden om onze kritiek op liberaal en vrijzinnig-democraat bij de arbeiders te doen inslaan. Door onze teekening verrichten wij een *daad* van zaamhoorigheid, zooals wij dit deden door het steunen van de bouwvakstaking; door onze teekening geven wij nog blijk, dat juist voor *ons* de democratische eenheid van gansch het proletariaat boven alles gaat. Laten wij toch de werkelijkheid blijven zien en uitspreken wat is! De petitionnementsbeweging, we hebben ze niet gewild,.... *maar ze is er nu eenmaal.* Al is de beweging beroerd en slap, zooals trouwens de heele arbeidersbeweging in Holland op het oogenblik beroerd en slap is, er komt toch wel eenige beroering van en allicht zullen duizende arbeiders evenals bij de verkiezingen eerder geneigd zijn over het socialisme te hooren dan anders. Aan ons de taak om hun dat socialisme te brengen, om vooral hen te wijzen op de onbetrouwbaarheid èn van clerikaal èn van liberaal èn van vrijzinnig-democraat. En daardoor getracht de kiesrechtbeweging, die thans slap en lamlendig is, nieuw leven in te blazen. Waarschijnlijk zal de revolutionaire beweging, die in Pruisen komen moet, ons daarbij helpen; we mogen echter niet vergeten dat mocht een revolutionaire beweging in Duitschland ook op ons land overslaan, dat ze dan zal aansluiten bij de tegenwoordige petitionnementsbeweging, *waarbij ook het N. V. V. is aangesloten.*

Maar laat ons niet zoo naïef utopisch zijn, door te meenen, dat wij door ons niet-teekenen, door ons principieel tegen dit petitionnement te verklaren, de arbeiders *beter* kunnen overtuigen van de juistheid van de Marxistische taktiek!

Zoodoende zouden wij in dezelfde dwaasheid vervallen, als de leiders van het N. V. V. die meenen, door niet te steunen en stakingen tegen te werken, de arbeiders beter de juistheid van de moderne taktiek te kunnen doen inzien. Het tegendeel is het geval. Met «de consequente daad van niet te teekenen», bouwen wij waarlijk geen nieuwe kiesrechtbeweging op. Daarmee geven wij slechts Troelstra en zijn satellieten een goede en welkome kans ons bij het proletariaat als sectairen te brandmerken. Daardoor zouden wij zelf bij de arbeiders de hun door de revisionnistische demagogen opgeprate afkeer van het Marxisme verwekken. Door ons met deze beweging

terug te trekken, betreden wij een weg, die regelrecht voert naar het impossibilisme. Een weg die alleen sectaire groepen noodzakelijk betreden moeten. Een weg, die in Holland de oude Soc. Dem. Bond, in Duitschland de z.g. „Jungen"; in Amerika de z.g. „Leoniten" ten verderve gevoerd heeft. Partijgenooten, drijft de S. D. P. niet op dezen weg, naar den afgrond!

A'dam, 19 Nov. C. SIEWERTSZ.

Uit het Buitenland.

Engeland. Sinds eenige weken bevindt Engeland zich weer in een politieke crisis. D. w. z. het gordijn van het tooneel, waarop de bittere strijd tusschen de liberale en de Unionistische partijen den volke vertoond wordt, is weer opgegaan, na eenige maanden gezakt te zijn geweest en de heeren Asquith, gesecondeerd door de radicale demagogen Lloyd-George en Churchill aan de eene zijde en lord Balfour, aanvoerder van het leger der consequente imperialisten en tariefhervormers aan de andere gaan opnieuw een groot, varieerend spiegelgevecht leveren.

Het is alleen maar jammer, dat de tooneelvoorstelling niet veel meer dan een ietwat minder schitterende herhaling van de vorige, die van een jaar geleden dreigt te worden.

Toen, herinneren wij ons allen nog wel, werd het Lagerhuis, gekozen volgens een verkiezingssysteem, dat het meest plutocratische is van heel Europa ontbonden omdat het Hoogerhuis de liberale begrooting niet wilde aanvaarden. Het in meerderheid Unionistische Hoogerhuis deed dit, omdat de Unionisten den tijd voor een algemeene verkiezing gunstig achtten. De liberale regeering liet haar demagogische secondanten te velde trekken onder de leus: afschaffing van de macht van het Hoogerhuis inzake de financieele politiek. De Arbeiderspartij ging met dien zwendel door dik en dun mee, niettegenstaande de liberalen met hun machtige meerderheid in de vier jaar hunner regeering er zelfs niet aan gedacht hadden de verkiezingen voor het Lagerhuis eerst te democratiseeren, in welk geval de weerstand van het Hoogerhuis niets beteekend zou hebben. Het resultaat was een groote versterking der Unionisten, zooals de leiders dier partij hadden gewild, al behaalden de Unionisten niet de meerderheid

De liberale regeering bleef aan 't roer en zou dan nn de snoode Conservatieven in hun bolwerk, het Hoogerhuis, werkelijk aantasten. Asquith verzekerde, dat hij van de Kroon de waarborgen had gekregen om den wil van 't Lagerhuis door te zetten. Plotseling stierf in Mei de dikke Edward, beweend door de geheele natie, niet 't minst door zijn trouwe onderdanen de Arbeiderspartijleiders. De treurnis over dat droevig geval en de zorg om de regeering van den nieuwen geliefden vorst George niet met partijkrakeel te openen, maakten dat de liberalen eensklaps van hun strijd tegen 't Hoogerhuis afzagen, voorloopig althans, en beproefden tot een minnelijke schikking te geraken. 't Gordijn van 't openbare tooneel zakte en in een geheim zaaltje achter de koelissen begonnen de leiders van beide groote partijen te beraadslagen over een nieuwe mise-en scène. 't Resultaat daarvan is geweest, dat men niet tot een overeenstemming kon geraken en dus besloot de liberale regeering 't oude stuk nog maar weer eens op te voeren.

Toch is eenig verschil tusschen de voorstelling, die nu een aanvang neemt en de vorige.

De liberalen hebben, dat blijkt, in de geheime conferentie doordat al hun eischen tegen 't Hoogerhuis in den steek gelaten. Hun „stelling" was, dat 't Lagerhuis ten slotte de oppermacht in financieele zaken moest krijgen. Dat hebben zij laten varen en waren bereid om in de plaats daarvan, bij een conflict tusschen de twee Huizen een gemeenschappelijke comitézitting te doen plaats vinden, waarin de gewone meerderheid zou beslissen. Maar de lords uit het Hoogerhuis, de Unionisten, die goede zakenlui zijn, wilden niet ingaan op het voorstel der liberalen om dit comitè te doen samenstellen volgen de op dat oogenblik bestaande krachtsverhouding der partijen in 't Lagerhuis. De liberalen waren bereid van alles afstand te doen, behalve van hun meerderheid in 't Lagerhuis; de conservatieven waren daarmee nog niet tevreden.

En zoo staat Engeland dan door den machtshonger der conservatieve leiders weer voor een algemeene verkiezing. Maar intusschen is er *dit* veranderd: De liberalen hebben inderdaad reeds alles, wat zij zelfs maar bij wijze van leuze ten opzichte van 't Hoogerhuis vooropstelden, laten varen en ... de Arbeiderspartij, hun trouwe knecht, is heelemaal in de wieken geschoten.

Indien 't den liberalen werkelijk er om te doen was, het vetorecht van 't Hoogerhuis ernstig te besnoeien zouden ze 't natuurlijk met hun tegenwoordige meerderheid nog gemakkelijk kunnen doen. Maar daar zij dit nu juist niet willen, moet een nieuwe algemeene verkiezing dienen om nog eens bij de kiezers 't mandaat te halen om nu werkelijk tegen de Lords op te treden, wat beteekent, dat een daad, een beslissing nog weer eens op de lange baan kan worden geschoven. Komt tijd, komt raad en wanneer een nieuwe liberale meerderheid, zij 't dan ook verzwakt, in 't Lagerhuis terugkeert, is de tijd voor een werkelijke overeenkomst met de Conservatieven over de positie van 't Hoogerhuis misschien weer geschikter.

Wat de uitslag van deze verkiezing zal zijn, is nu nog niet te voorspellen. Wel is de geestdrift bij een deel der liberale kiezers, zeker bij de arbeiders, belangrijk afgekoeld. Maar ook de conservatieven staan voor 't ongunstige, voor hen ongunstige verschijnsel, dat hun agitatie door 't protectionisme en dank zij de stijgende conjunctuur in zaken niet den gunstigen bodem vindt. De leiders der Arbeiderspartij, hoewel de geestdrift voor 't liberalisme in haar gelederen sterk verminderd is, zullen natuurlijk weer de liberalen door dik en dun steunen en zijn door den geldnood, waarin het Osborne-vonnis hen gebracht heeft, gedwongen nog minder candidaten te stellen dan den vorigen keer. De Iersche nationalisten verder, wier belang 't is, 't belang der Iersche bevolking in zelfregeering steeds gespannen te houden, zullen ook hun kiezers weer trachten wijs te maken, dat een verbond met de liberalen de weg is om tot het doel te geraken. Alles bij elkaar zal er dus in Engeland niets veranderen, zal, wat 't gewichtigste is, de democratie geen stap verder worden gebracht.

Het begint in de massa's der Engelsche arbeiders te gisten. Er groeit een verzet tegen de lamme verradersstaktiek hunner vakvereenigingsleiders. Maar dit verzet kan in den politieken strijd nauwelijks tot uiting komen, zoolang de plutocratische verkiezingswijze bestaan blijft, die er bestaat. Indien de sociaaldemocratie er in kon slagen dit groeiende verzet der arbeiders reeds nu op haar molen te leiden, zou deze nieuwe algemeene verkiezing — indien zij komt, wat nog niet absoluut zeker is — beteekenis krijgen. Indien dit nog niet gebeurt, ligt 't werkelijk niet aan haar ijver, maar aan de macht der omstandigheden. Doch in ieder geval zal ook deze nieuwe burgerlijke vertooning, nieuwe lagen der arbeiders de oogen openen voor de burgerlijke politieke comedie en hun leeren dat zij een werkelijk onafhankelijke klassepolitiek behoeven.

Vereenigde Staten. In de Vereenigde Staten van Noord-Amerika, die wereld op zichzelf van 't volgroeide kapitalisme, zijn de laatste verkiezingen, die daar hebben plaats gevonden in 't begin der maand, verkiezingen o. a. voor 't Huis der Afgevaardigden van den Bond, verder voor de huizen der afzonderlijke staten en voor een aantal andere lichamen alsmede van overheidspersonen, van groote beteekenis geworden.

Zij zijn gekenmerkt door twee belangrijke feiten, ten eerste den grooten aanwas der sociaaldemocratische stemmen, ten tweede door de groote nederlaag der sinds jaren overheerschende partij, de republikeinsche.

Wat 't eerste betreft, zijn de stemmen op sociaaldemocratische candidaten uitgebracht, sinds 1908 gestegen van 425.000 tot 700.000. een stijging die regelmatig verdeeld is over de verschillende deelen van het Noorden. Voor 't eerst werd door de stad Milwaukee, waar de sociaaldemocratie de meerderheid bezit, een socialistisch lid van 't Congres (Centraalparlement) verkozen.

In dit stijgende cijfer op sociaaldemocratische candidaten uitgebracht komt — en dit is vooral 't verblijdende van 't verschijnsel — duidelijk tot uiting, dat de Amerikaansche arbeiders beginnen in te zien, dat zij van de politiek van de twee groote verkiezingsmachines, der democraten en der republikeinen, niets hebben te verwachten en evenmin van „de politiek" van de leiders der Federation of Labour, Gompers en consorten, die meenen, dat in de Vereenigde Staten, welke volgens hen het oude Europa in alles ver vooruit zijn, ook wat betreft de politieke macht der arbeiders, de beste arbeiderspolitiek een bedelpolitiek is, een politiek, die beurtelings van de groote partijen eenige beloften, natuurlijk geen daden. tracht af te troggelen.

Wij mogen aannemen, dat deze overwinning der Socialistische Partij 't groote gevaar voor de Amerikaansche arbeidersbeweging, namelik de stichting eener Arbeiderspartij op Engelschen of Australischen grondslag, een heel eind achteruit heeft geschoven. Indien dit zoo is, is 't te danken aan 't idealisme en 't op wetenschappelijk inzicht gebaseerd taai volgehouden werk van hen, die ondanks alle ongunstige omstandigheden, in de Vereenigde Staten niet gewanhoopt hebben aan de mogelijkheid eener klassebeweging, die onder directe socialistische leuzen den strijd tegen 't geheele kapitalisme zou aanbinden. Een taaiheid, die des te verdienstelijker is, daar nog een vijf en twintig jaar geleden zelfs Engels een andere ontwikkeling, namelijk door middel eener Arbeiderspartij, voor Amerika waarschijnlijker achtte. Al beteekent de versterking der Socialistische Partij, die nu ook op parlementair gebied begint, voorloopig natuurlijk vooral een versterking van den rechtschen, den revisionistische vleugel, toch is 't oneindig beter, dat 't Marxisme, de theorie en de practijk van den onverzoenlijken en op de kennis van 't geheel der maatschappij gebaseerden klassenstrijd, zich nu kan ontwikkelen in een partij, die 't socialistisch einddoel uitdrukkelijk voorop stelt dan in een tot lamheid en machteloosheid veroordeelde Arbeiderspartij. Bovendien: de politieke en maatschappelijke verhoudingen in de V. Staten zijn zoo, dat zij voor een volledige ontplooiing van 't revisionisme, zooals in Frankrijk, in Italië, in België, in ons land, mogelijk is wel zeer weinig gelegenheid zullen bieden.

Wat de nederlaag der republikeinen en. de overwinning der democraten betreft, deze zal in de politiek der Vereenigde Staten geen enkele verandering teweeg brengen. Zij is veroorzaakt door de stijgende ontevredenheid der groote massa's van de arbeiders, de kleine zakenlieden, de middenstanders, de pachters enz. over de hand over hand toenemende duurte en de tariefherziening der republikeinsche partij, die 't vorige jaar de tarieven opnieuw heeft verhoogd.

De democraten beloofden die massa's onbewusten, die de oorzaken van hun lijden niet kennen, gouden bergen, verlaging van 't tarief, enz. en de massa's, die hen in lang niet aan 't werk hebben gezien, hebben die beloften weer eens ernstig genomen. De democraten beschikken nu over de meerderheid in 't Huis der afgevaardigden, maar in de Senaat, die met den President werkelijk regeert, hebben zij die nog niet, zoodat ze, ook als ze wilden, voorloopig niets zouden kunnen doen.

In werkelijkheid willen deze lieden echter in 't geheel niets, wat op maatregelen in 't belang der massa's lijkt. Zij zijn minstens genomen even behoudend als de republikeinen, ja in vele gevallen beslist meer reactionnair dan deze. De democratische partij als geheel vertegenwoordigt reactionnaire, ondergaande lagen der bezitters en is gekenmerkt door den vasten wil om de grondwet strikt te handhaven, wat beteekent, dat b.v. alle sociale wetgeving onmogelijk blijft. Ook in de praktijk, als rechters, gouverneurs enz., zijn zij de woedenste en verbetenste vijanden der arbeiders: De nederlaag der republikeinen — ook tusschen haakjes van den door de Europeesche bourgeoisie als een soort held vereerden man met den mond vol tanden en den grooten bek, Teddy, den meest driesten bedreiger in het land der politieke bedriegers — beteekent dus alles, behalve een schrede voorwaarts in de richting naar hervormingen. De democraten komen er echter door in de gelegenheid om zich ook weer eens te blameeren. v. R.

De Kiesrechtstrijd.

Onze partij wordt thans geplaatst voor een zeer belangrijke beslissing. De vraag, of al dan niet het petitonnement door ons zal worden geteekend, zal thans het onderwerp van een referendum uitmaken. De redactie heeft daaromtrent haar meening in de artikelen van Wijnkoop en Gorter reeds doen kennen. Als eenige minderheid in die redactie meenen we echter daartegenover de onze te moeten plaatsen, het groote belang der zaak eischt dit.

Wanneer in 't algemeen de vraag zou worden gesteld, of de kiesrechtactie van S. D. A. P. en N. V. V. in den vorm, dien zij thans heeft aangenomen, door de sociaal-democratie kan worden gesteund, dan moet dit bevestigend worden beantwoord. Wanneer de kleine burgerij voor hare belangen het algemeen kiesrecht noodig heeft, ja zelfs wanneer de opkomende industrie voor hare ontplooiing dien eisch zou stellen en ervoor ging strijden, dan zal de sociaal-democratie dien strijd gemeenschappelijk kunnen strijden. Des te eer dus met een arbeiderspartij, bestaande wel is waar uit meerendeels kleinburgerlijke elementen, maar daarbij dan toch een aantal arbeiders betrekkende.

Echter op één voorwaarde Die voorwaarde is, dat zij onafhankelijk haar standpunt kan uiteenzetten. Wij zijn volgens ons program verplicht *zooveel mogelijk alle economische of politieke beweging der arbeiders ter verkrijging van betere levensvoorwaarden soodanig te ondersteunen, dat daardoor hun klassebewustzijn wordt opgewekt en hunne macht tegenover de heerschende klasse wordt versterkt.* Wij mogen dus geen actie steunen, wanneer daardoor dit doel niet kan worden bereikt. Onze eerste voorwaarde moet dus zijn, dat kan worden gehoord de meening der sociaal-democratie. Dan alleen is samenwerking mogelijk en kan er van een gemeenschappelijke actie sprake zijn.

Die gemeenschappelijke actie is door ons P.B aangeboden, doch door de S. D. A. P geweigerd; zelfs in elken denkbaren vorm.

Onze partij ontstond door het verbannen van den openlijken sociaal-democratischen strijd uit de S. D. A. P. Wij hebben het toen noodzakelijk geacht een nieuwe partij te stichten, om twee redenen: opdat de arbeiders van ons land althans zooveel mogelijk omtrent het ware karakter der sociaal-democratie zouden kunnen worden ingelicht en bovendien, om den strijd der soc.-democratie te kunnen voeren.

Deden we slechts het eerste, we zouden zijn een *secte*, door beide te doen, zijn we een *partij*. De referendumbeslissing gaat dus daarover niet.

Zoo staat het ook met de kiesrechtactie. Weerde tot nog toe de S. D. A. P. onze sprekers van het kierrechtterrein, zoodat *in* die betooging de stem van het socialisme niet kon worden gehoord, wij waren niet bij machte daarnaast een socialistische kiesrechtbetooging te organiseeren en hebben ons dus moeten bepalen tot een schriftelijk protest. Den strijd voor het algemeen kiesrecht hebben wij naast de S. D. A P. gevoerd op onze eigene manier, de eenige, die den kiesrechtstrijd inderdaad versterkt De resultaten daarvan zijn reeds merkbaar. De mislukking der S. D. A. P.-taktiek zal die steeds vergrooten.

Onze oogenblikkelijke zwakte speelt Gorter parten. Als deze zegt, dat wij ons buiten de voorloopig eenig mogelijke actie houden; als hij zegt, dat wij, ons veroordeelen tot niets doen; als hij meent, dat wij den eersten stap doen op den weg, die tot machteloosheid voert, als hij spreekt van de politieke partij, en daarmede de S. D A. P. bedoelt, dan vergeet hij slechts één ding, dat de S. D. A. P. *een* politieke partij is en de S. D. P. *de* sociaaldemocratische *partij*. Wij voeren een eigen actie. Die hebben we te versterken in de eerste plaats. En Gorter, de tijden zijn met ons. Onverbiddelijk zal 't kapitalisme de arbeiders naar ons inzicht voeren.

Het medevoeren van de actie voor het petitionnement zou, onder bepaalde voorwaarden — met vrijheid van meeningsuiting, die de S. D. A P. door zijn wezen moeilijk kan verleenen — mogelijk zijn geweest. Dat is thans onmogelijk. Thans rest, òf volledige onderwerping aan de S D. A P. en meeloopen in het koor der burgerlijke kiesrechthervormers (?) zonder dat onze stem wordt gehoord, òf onafhankelijk de arbeiders opwekken tot den revolutionnairen strijd Het eerste hebben we in Deventer geweigerd, we hebben dit ook nu te doen. Onder deze omstandigheden het petitionnement teekenen wil zeggen die den strijd verzwakkenden vorm van actie steunen, zonder meer.

't Is natuurlijk malligheid, te willen beweren, dat wij ons laten provoceeren tot een negatieve houding, evenmin raakt het onze koude kleeren, of dit den leider der S. D. A. P. aangenaam is. Dat waren dezelfde argumenten, die die leider steeds tegen ons gebruikte in de S. D. A. P. Onze houding blijft even positief. Elk onzer vergaderingen is een pleidooi voor het voeren van den kiesrechtstrijd op sociaal-democratische wijze.

't Is ook onjuist een vergelijking te maken met het steunen van de S. D. A. P. bij verkiezingen Wij verkiezen, waar wij geen eigen candidaten hebben den revisionist boven de burgerlijke kandidaten, omdat hij voorstander van het algemeen kiesrecht is. Als wij niet stemmen, steunen wij den tegenstander. Doch niemand zal ons verdenken, dat wij tegen het algemeen kiesrecht zijn, wanneer we het petitionnement niet teekenen. Zoo is het ook met het steunen van stakingen.

In Gorters betoog lijkt het, alsof de arbeiders van Nederland georganiseerd zijn in de S. D. A. P. Wij weten toch beter Zoo min het ons vroeger gelukte, de arbeiders, die in de eerste plaats daartoe aangewezen zijn in de S. D. A. P. te organiseeren, nog minder gelukt dit daar nu. Onze taak is niet in de eerste plaats de leden der S. D. A, P. te bekeeren. Hun taktiek grondt zich op het verschil in belangen. De S. D. A. P. zal meer en meer worden een volkspartij — me dunkt 't gaat snel genoeg, nietwaar! — de verdediger ten slotte van de belangen van een deel der kleine burgerij en onbewuste arbeidersgroepen van 't platteland. Ons *als een horsel daaraan te hechten* zou zelfs gevaarlijk kunnen worden. *Aan al hun acties mee te doen*, zoowel als aan die der anarchisten? Meedoen aan de revisionistische acties voor den 10 urendag, voor evenredige schoolgeldheffing e.d of aan de anarchistische tegen het militairisme b v.? Onze taak is, hun vergaderingen te bezoeken, tegenover de verkeerde taktiek de goede te stellen, de arbeiders op te wekken die goede strijd in onze partij mee te voeren, maar niet die verkeerde taktiek mede te voeren.

Trouwens — voordeelen voor den socialistischen strijd biedt de *teekening* van het petitionnement in geen enkel opzicht, nadeelen des te meer.

In de eerste plaats door ons neer te leggen bij de onderteekening zonder meer, stellen wij ons verantwoordelijk voor den inhoud, dien wij op een aantal punten niet kunnen onderschrijven.

In de tweede plaats zal het den verkeerd gevoerden kiesrecht-

strijd versterken, als wij ons zonder verder meer verklaren tot smeekelingen aan de bourgeoisie.

Het zal de afgedwaalde arbeiders geen welwillender oor geven voor onze inzichten. Arbeiders winnen voor eigen taktiek, terwijl men zich bij een andere zonder verder meer neerlegt, kan niet propagandistisch, kan niet wervend werken voor eigen partij. Wij zullen geen vertrouwen en geen aanhangers winnen. Wij zullen met de S. D. A. P. worden vereenzelvigd, juist door de revolutionair gezinde arbeiders, die anders langzamerhand onze gelederen zouden komen versterken. Juist de taktiek van Gorter zou onze wervende kracht, de kracht van den onverzoenlijken strijd, ons ontnemen en ons maken tot datgene, wat deze juist niet wil, tot een secte.

Staat daartegenover ook maar één voordeel? Niet een.

Of wij teekenen dan niet, 't verkeerde der revisionistische taktiek zullen we in het debat tegen de S. D. A. P. hebben uiteen te zetten, een debat dat we slechts kunnen afdwingen door machtsvorming, niet door concessies In onze geschriften, in onze vergaderingen zullen we de arbeiders tot onze inzichten brengen. Wij zullen ze de volle waarheid geven, die slechts winnen kan en winnen zal Wij laten ons nergens verjagen. Het socialisme zal gehoord worden, overal. De propaganda en de strijd zijn voor ons alles. Die propaganda zullen we niet slechter, maar beter kunnen voeren, als in deze omstandigheden het petitionnement door ons niet wordt geteekend, wat zeker niet zeggen wil, dat wij den strijd voor het kiesrecht niet meer voeren.

Die strijd zullen we voeren tot het einde, tot het veroverd zal zijn, doordat onze taktiek als de juiste zal zijn erkend. C.

De Maastrichtsche. Vakbeweging.

II.

In mijn vorig artikeltje wees ik erop, dat de kracht der vakvereeniging eerst dan bereikt is, als alle arbeiders van één vak in één vakorganisatie vereenigd zijn. Hebben de arbeiders het zoo ver gebracht, dan zal de vrees van den patroon, alléén hierdoor, reeds niet uitblijven. Hij zal langzamerhand moeten gaan inzien, dat hij met dergelijke vakvereeniging heeft rekening te houden, en haar erkennen als een noodzakelijk lichaam. Is een patroon zoo ver gevorderd, dat hij hiertoe overgaat, dan zal hij in de meeste gevallen ondervinden, dat dergelijke goed geleide organisatie in sommige opzichten eerder voor dan nadeel voor de industrie zelve is. Want een goed vakvereenigingsman weet dat hij evengoed zijn plichten tegenover zijn patroon heeft te vervullen, als ten opzichte van zijn organisatie. Dit is in het algemeen niet het geval met arbeiders, die voor den grooten strijd niets voelen, en alles met de grootste onverschilligheid aanzien.

Dergelijke menschen handelen evenwel voornamelijk in het nadeel van hun klasse. Dus allereerst staat vast, arbeiders van één vak in één vakvereeniging! De noodzakelijkheid hiervan hebben de arbeiders van Maastricht, tenminste de glasblazers, reeds lang ingezien. Zij hebben lang ondervonden, dat zij door verdeeldheid geen macht tegenover hun patroon kunnen vormen, en zijn dan ook voor de mooie belofte van de heeren geestelijken niet meer te vinden. Maar nu hebben de glasbewerkers een ander bezwaar. In de eerste plaats willen zij in geen geval meer onder leiding staan van eenige vroegere leiders, daar zij meenen dat deze hun belangen niet verdedigen gelijk dit behoort. Dat zij hierin niet slecht gezien hebben staat vast, maar, glasbewerkers, dit kan en mag geen bezwaar tegen de organisatie zijn! Gij hebt zelf uw leiders aan te wijzen, zelf te zorgen dat deze goed zijn, en uw belangen behartigd blijven. Zoodoende is dus het eerste argument weggenomen. Ten tweede willen de glasbewerkers zich *plaatselijk* organiseeren. Zij willen een vakvereeniging alléén voor Maastricht, afgescheiden van hun binnen- en buitenlandsche kameraden! Zij willen dus den grooten strijd niet nationaal en internationaal tegen het kapitalisme voeren, maar plaatselijk! Glasbewerkers, als dit werkelijk uw meening is, dan zeggen wij: wendt u tot het bestuur van de coöperatieve vereeniging «Het Volksbelang»! Deze personen zijn misschien te vinden voor uw verkeerde opvatting, daar zij, nog niet lang geleden, *zelf* met dergelijk voorstel bij de twee voornaamste vakvereenigingen kwamen. Zij hebben echter toentijds ondervonden, dat er nog personen waren die de arbeiderszaak helderder inzagen dan het bestuur van «Het Volksbelang», waardoor zij dan ook gelukkig van hun verderfelijk voorstel hebben moeten afzien. Wij echter kunnen u niet genoeg op uw verkeerde opvatting wijzen, glasblazers! Want dijor dergelijke onorganisatorische tactiek zoudt gij niet alleen uw eigen zaak benadeelen, maar gij werkte tevens in het belang van den patroon. Een sterke patroon koestert geen vrees voor een vijand van *honderd* man, maar wèl voor duizenden. Tevens zoudt gij u, door u plaatselijk te organiseeren, onttrekken aan den grooten internationalen strijd van uw kameraden! Dit alléén reeds zou een groote schade zijn voor de Maastrichtsche arbeiders! Daarom, glasbewerkers, overweegt goed, eer gij tot dergelijke daad overgaat. Uw plicht is, organiseeren op modern nationaal en internationaal standpunt. Hierdoor zult gij een macht verwerven, waartegen op den duur geen patroon den kop kan bieden. Wij, leden der S. D. P. zullen u, zoo noodig, hierin helpen en en met alle kracht steunen!

Vooruit, glasbewerkers, maakt weer een nieuw begin en aanvaardt den strijd met volle moed! Bs.

Economische Kroniek.

Het duurder worden der levensmiddelen.

I.

Het moet bar zijn, de werkelijkheid moet wel erge harde klappen uitdeelen, als het besef der realiteit zelfs in de stomme koppen der Nederlandsche Werkliedenbonders doordringt!

De nood moet wel nijpend zijn, de levensmiddelen moeten wel zeer in prijs zijn gestegen, als zelfs onze vrijzinnige Brave-Hendriksproletariers in een adres aan de Tweede Kamer over de 46 millioen voor de kustversterking er op wijzen, dat de prijzen der eerste levensbehoeften in de laatste jaren zoo ontzettend gestegen zijn.

Maar tenslotte is het toch ook niet zoo te verwonderen. Zelfs de maag van den hoog-gehoeden «fatsoenlijken werkman» lijdt er onder, als de boterhammen dunner worden, als het «iets er bij» langzaam maar zeker tot een oneindig kleine grootheid nadert, en de boter op zijn brood hoe langer hoe meer de eigenschappen van zijnen kunstbroeder, de margarine, aanneemt.

Om hier maar een enkel feit voorloopig te noemen, waaruit reeds voldoende blijkt, hoe het brood iederen dag in prijs stijgt, worde hier het volgende staaltje over de gemiddelde tarwe prijzen (per ton) van de laatste negen jaar gepubliceerd, zooals ze in Londen genoteerd waren.

1901.	fl.	75.—
1902.	„	79.20
1903.	„	75.60
1904.	„	79.80
1905.	„	83.40
1906.	„	85.20
1907.	„	93.—
1908.	„	96.—
1909.	„	111.24

Direct dient hier gezegd, dat mislukking van oogsten, uitputting van den bodem, in het kort gezegd *natuurlijke* oorzaken **niet** de oorzaken der prijsverhooging zijn. Integendeel!

Het voornaamste tarwe produceerend land, de Vereenigde Staten van Amerika zag van 1850 tot 1880 zijn tarwe productie stijgen.

Is wellicht de arbeid noodzakelijk ter productie eener bepaalde hoeveelheid tarwe toegenomen? Als dat zoo was, niet waar, zou er toch nog een *natuurlijke* oorzaak aan te wijzen zijn voor het duurder worden der levensmiddelen. Dan zou het liggen aan de telkens geringer of relatief geringer wordende vruchtbaarheid van den bodem, aan de mindere productiviteit in de landbouw.

En van alle kanten komen dan ook de burgerlijke economen met meer of minder geleerde, meer of minder modern aangekleede theorieën aan, om toch maar te bewijzen, dat de thans iederen dag toenemende armoede der massa's aan de «eeuwige» wetten der natuur te wijten is; geloovig heet het God's ondoorgrondelijke wil, ongeloovig-kapitalistisch «de ijzeren natuurwet.»

Om aan dergelijke theorieën onmiddelijk iedere grond weg te nemen is het voldoende, hier een zin weer te geven uit een officieel rapport der Amerikaansche regeering over de landbouw in de Vereenigde Staten in het jaar 1899:

«*Het is een der wonderen van onzen tijd, dat de hoeveelheid menschelijke arbeid om een bushel tarwe voort te brengen van het begin tot het einde thans slechts 10 minuten bedraagt, terwijl in 1830 die tijd 3 uur en 3 minuten was.*» Wij zien hieruit, dat de productiviteit meer dan verachttienvoudigd is, dat de menschheid thans reeds in Amerika in een achttiende van den tijd, daarvoor 70 jaar geleden noodig, een bushel tarwe produceeren kan.

En nog zou die productiviteit zeer verhoogd kunnen worden, als overal de arbeid op de boerderijen beter georganiseerd was. Zoo wijst een ander Amerikaansch regeeringsrapport uit het jaar 1905 er op, dat als overal het grootbedrijf in de landbouw was doorgedrongen, de voortbrenginskracht nog veel grooter zijn zou. Letterlijk zegt dat rapport: «De meerheid der boerderijen uit het middenbedrijf zijn niet zoo goed geregeld, noch zoo goed bestuurd, dat zij de grootste winsten opleveren bij de kleinere uitgave aan arbeid, kapitaal en vruchtbaarmaking, *wat wel het geval is bij de groote bedrijven.*»

Maar nog veel grooter zou de opbrengst in de landbouw zijn, als overal de nieuwste ontdekkingen en uitvindingen zouden worden toegepast. Als overal bijvoorbeeld met door electriciteit gedreven machines zou worden gewerkt — electriciteit is voor de landbouw **de** beweegkracht der toekomst — zou b.v. het dorschen van 1000 K.G. koren, dat bij handarbeid 104 uren vereischt, terug kunnen worden gebracht op $10^1/_2$ uur.

En wanneer overal goed het zaaikoren zou worden gesorteerd en telkens teelkeus op proefvelden plaats greep zou men — onze landgenoot Prof. Hugo de Vries deelt er in een zijner boeken verbazende cijfers over mede — overal graansoorten kunnen produceeren, waarbij een Hectare bebouwd land *gemakkelijk 2000 K. G. zuivere tarwe meer opleveren zou dan thans.*

En als men nu verder bedenkt, dat thans vast staat, dat de electrische stroom het groeiproces onzer korensoorten ten zeerste bevordert, waardoor de opbrengst zeker nog wel met 50 pCt vermeerderd kan worden, dan ziet men, dat het niet aan een „ijzeren natuurwet" te wijten is, als de eerste levensmiddelen iederen dag in prijs stijgen, alsof hun productie iederen dag meer moeite kostte.

Integendeel! Echter ook hier geeft de „natuur" ons geen antwoord ter oplossing van dit probleem. Het duurder worden der levensmiddelen is een *maatschappelijk* vraagstuk. En slechts de kennis der wetten der maatschappij ontsteekt voor ons het licht in deze voor de arbeiders hoogst actueele kwestie. S. d. W.

KORRESPONDENTIE. Weer moesten door aktueele artikelen de reeds verleden week genoemde stukken blijven liggen.

Werkt thans vooral met de Kiesrecht-Brochure.

Van de Afdeelingen.

Den Haag. Op de Vrijdagen 2 en 9 December geeft Van Ravesteijn een cursus over „De duurte en haar oorzaken" (in het Geheelonth. Koffiehuis, N. Molstr. 19). De kaarten zijn reeds verzonden, de leden zullen wel zorgen voor flinken verkoop en prompte afrekening.

Enkele colporteurs die iederen Zaterdagavond op post zijn, zijn gedurende een paar weken verhinderd. Er zijn dus een aantal anderen noodig. Zich aan te melden Zaterdagsavonds 8 uur, Bakhuizenstr. 17.

Groningen. Een mooie vergadering hadden we hier Zondagavond met De Visser als spreker over Sociaal-democratie en vakbeweging". 80 mannen en vrouwen luisterden naar zijn helder en krachtig betoog. Aan 't slot werd gecollecteerd voor de Leidsche Kettingsmeden.

Onze cursussen zijn vastgesteld: S De Wolf spreekt in 2 avonden over: „De prijsstijging van de levensmiddelen"; Stewinga 2 maal over: „Socialisme en hervormingen" en Wijnkoop 2 maal over: „Imperialisme".

Leiden. Dinsdag 8 Nov, sprak v. Ravesteyn voor 70 hoorders over de 46 millioen en Maandag 14 in een cursusverg. voor 50 over de revolutie in Portugal. Er was geen van beide avonden debat. Ook voor de beide volgende Maandagen zijn cursussen belegd. Het eerste nummer van ons blaadje is goed verkocht.

De afd. nam met 14 tegen 12 stemmen en 2 blanco's na ruime discussie het eerste deel van de volgende bestuursmotie aan: De verg. enz. zich eensgezind verklarend met het advies van het P. B., meent, niettemin de afd. Den Haag in de gelegenheid te moeten stellen, een referendum over het al of niet teekenen van het petitionnement te verkrijgen.

Vlissingen-Middelburg. De cursus Mannoury welke 3 avonden zou omvatten werd door het debat met de voorzitter der S. D. A. P. nog met 2 avonden verlengd. De eerste maal kwam eerst genoemde debater aan het woord, de tweede keer behandelde Mannoury Maagdenburg-Deventer. Een en ander op 17. en 18. Nov. Op de kiesrechtmeeting van 6 Nov. te Middelburg werd door Mannoury tegen Dr. van Leeuwen gedebatteerd. Spreker had gezegd het te betreuren dat de S. D. P. geen werkzaam aandeel zou nemen in de petitionnementsactie, waarop Mannoury uiteenzette, dat zij dit alleen zou kunnen doen als ons door de S. D. A. P. eigen sprekers, dus vrije meeningsuiting was toegestaan geworden.

Na re- en dupliek werd de openbare vergadering gesloten en ging men tot de gedelegeerden-bijeenkomst over.

De huishoudelijke vergadering van 9 Nov. j.l. sprak naar aanleiding van de obstructie door onze pg in een vergadering van de S. D. A. P. in den Haag gevoerd (zie *Trib* 5 Nov.) als haar oordeel uit, dat obstructie een uiterst middel is, hetwelk alleen in overweging mag worden genomen, indien het debat geheel geweigerd wordt, maar dat in ieder ander geval moet worden beschouwd als een afwijking van de democratische strijdwijze, welke wij ook door ons voorbeeld moeten bevorderen en besloot deze motie te publiceeren.

De afd. besloot op haar laatste huish. verg.:

1° Instemming te betuigen met het besluit van het P.B. inzake het Petitionnement en met de toelichtingen desbetreffende van Wp. en H. G. (*Tribune* 12 en 19 Nov.)

2° aan het P.B. te verzoeken het oordeel der partij te vragen over de wenschelijkheid een congres te houden in de kerstweek (gevolgd door referendum) om onze aktie inzake het A.K. te bespreken.

3° de wenschelijkheid uit te spreken dat de propaganda van ons standpunt inzake het A. K. ook door huisbezoek zoo krachtig mogelijk worde gevoerd en dat, om misverstand te voorkomen, door ons, behalve het petit. zelf, nog een toegevoegd adres aan de IIe kamer zal worden onderteekend waarin uiteengezet wordt, dat wij het A. K in de eerste en voornaamste plaats vragen als een wapen in den klassestrijd.

Zwolle. — De huishoudelijke vergadering besloot met algemeene stemmen het verzoek der afd. den Haag, inzake referendum te steunen en kon zich, terwijl één stem blanco was, vereenigen met de motie derzelfde afdeeling. Dinsdag 29 Nov. spreekt de Visser in een café op de Thomas à Kempisstraat, en 's avonds te voren in 't lokaal van Eelen voor de afd. van de Zaaier.

Verantwoording.

Ontvangen door de partijkas:

Contributie van Afd. Bussum *f* 4.42; Afd. den Haag *f* 16.14 (en *f* 2.49) van D. de L. en A. de L.—Sm. te Sal *f* 10.—.

Als Steunpenning van J. B. te A. *f* 25.—.

Voor W.-fonds van D. de L. te Sal *f* 15.—

Voor toelage W. van Afd. Groningen *f* 2.—; Afd. A'dam *f* 1.68; Afd. R'dam *f* 10.—; Afd. Leiden *f* 4.—; Afd. den Haag *f* 10.—; Afd. Bussum *f* 3.14.

Voor Congresverslagen van Afd. Groningen *f* 5.— + *f* 2.50; Afd. Zwolle *f* 2.25; Afd. den Haag *f* 15.— + *f* 10.—.

M. MENSING.

Advertentiën

S. D. P. Afd. GRONINGEN.

CURSUSVERGADERING op Donderdag 1 en 8 December a.s. des namiddags te 8½ ure in het gebouw „De Eendracht", Zuiderbinnensingel.

Spreker S. DE WOLFF, van Amsterdam.

Onderwerp: Prijsstijging der levensmiddelen.

Kaarten voor bovengenoemde cursus verkrijgbaar à f 0.20. HET BESTUUR.

Verschenen:

Arbeiders Scheurkalender 1911

Socialistische dagelijksche Scheurkalender.

(Zonder advertentiën.)

Schild: Prent van Alb. Hahn.

Prijs f 0.35; fr. p. p. 0.45.

Uitsluitend na ontvangst van postwissel.

Uitg. Mij. v/h H. A. WAKKER & Co., Rotterdam.